

सत्यमेव जयते

ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002
ਅਤੇ
ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਿਯਮ, 2004

ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ, ਭਾਰਤ

ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਿਯਮ, 2004

ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2004

ਜੀ.ਐਸ.ਆਰ.261(ਈ)-ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 ਦੀ ਖੰਡ 62 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ (ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਨਿਯਮ, 2003 ਦੀ ਅਧਿਲਿਖਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਇਸ ਅਧਿਲਿਖਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਥੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ:-

1. ਛੋਟਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਆਰੰਭ

- (1) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਿਯਮ, 2004 ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (2) ਇਹ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2004 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦ ਤਕ ਕਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਹੋਰ ਨਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ, -

- (ੳ) ‘ਕਾਨੂੰਨ’ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 (2003 ਦਾ 18);
- (ਅ) ‘ਅਥਾਰਟੀ’ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਖੰਡ 8 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ;
- ੲ) ‘ਜੈਵਿਕ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਖੰਡ 41 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੈਵਿਕ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ;
- ਸ) ‘ਚੇਅਰਪਰਸਨ’ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਜਿਹੀ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ;
- ਹ) ‘ਫੀਸ’ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਫੀਸ;
- ਕ) ‘ਫਾਰਮ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਫਾਰਮ;
- ਖ) ‘ਮੈਂਬਰ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਜਿਹੀ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ;
- ਗ) ‘ਖੰਡ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਖੰਡ;
- ਘ) ‘ਸਕੱਤਰ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਕੱਤਰ;
- ਙ) ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹੀ ਰਹਿਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਲੜੀਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

3. ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਢੰਗ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (2) ਉਪਖੰਡ (1) ਅਧੀਨ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਹਰੇਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਚੋਣ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

4. ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੇ ਪਦ ਦੀ ਮਿਆਦ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਇਸ ਪਦ ਉੱਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਪਾਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- (2) ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੇ, ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪਦ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।
- (3) ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਦ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੋ

- (1) ਚੇਅਰਪਰਸਨ 26,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- (2) ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਜਿਹੇ ਭੱਤਿਆਂ, ਛੁੱਟੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ (ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀਆਂ) ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

6. ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਭੱਤੋ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗ਼ਜ਼ਟ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਛਪਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸ ਪਦ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।
- (2) ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹਰੇਕ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦਾ ਭੱਤਿਆਂ, ਸਵਰ ਭੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

7. ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਕਰਕੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

- (2) ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਚ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੀ ਪਦ ਤੇ ਰਹੇਗਾ ਜਿਹੜੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਹ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਇਆ ਹੈ।

8. ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ

ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਦੇ ਪਦ ਤੋਂ ਖੰਡ 11 ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਫ਼ਸਰ ਵਲੋਂ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਯੋਗ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9. ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਸਕੱਤਰ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰੇਗੀ।
- (2) ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।
- (3) ਸਕੱਤਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਣ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਤੇ ਜਾਂ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- (2) ਚੇਅਰਪਰਸਨ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (3) ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 15 ਦਿਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਮੰਤਵ ਅਤੇ ਥਾਂ ਜਿਥੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣੀ ਹੈ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (4) ਹਰੇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਧਿਅਕਸ਼ ਅਫ਼ਸਰ (Presiding Officer) ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (5) ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਖੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਬਹੁਮਤ ਅਤੇ ਵੋਟ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਜਿਸ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਉਸ ਦੀ ਵੋਟ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- (6) ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਇੱਕ ਵੋਟ ਹੋਵੇਗੀ।
- (7) ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹਰੇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਕੋਰਮ ਪੰਜ ਹੋਵੇਗਾ।
- (8) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਦਸ ਦਿਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਖਤਿਆਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਵੇ।
- (9) ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਠੀਕ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇ, ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(11) ਅਥਾਰਟੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਕਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦੀ ਹੋਵੇ, ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਕੁਝ ਦੂਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (2) ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਯੋਗ ਸਮਝੇਗੀ।

(12) ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਰਜ

ਅਥਾਰਟੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ:-

- (i) ਖੰਡ 3,4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ;
- (ii) ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਇਸ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ;
- (iii) ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਣਾ;
- (iv) ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦੇਣਾ;
- (v) ਅਧਿਐਨ, ਪੜਤਾਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਖਰਚਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ;
- (vi) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ;

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ;

- (vii) ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਇਸ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾ ਸੰਬੰਧੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਸੰਕਲਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਛਾਪਣਾ;
- (viii) ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਇਸ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਜਨਤਕ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ;
- (ix) ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਇਸ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਮਲੇ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ;
- (x) ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਪਣੀਆਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਵੀ ਨਿਗਮਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਬਜਟ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;
- (xi) ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਾ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਸਾਮੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਰਜੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੱਕੀ, ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ;
- (xii) ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣਾ;
- (xiii) ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ), ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਡਾਟਾਬੇਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪੱਧਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਬੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ;
- (xiv) ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ;
- (xv) ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਟ ਕਰਨਾ;
- (xvi) ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਖੰਡ 19 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (2) ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀਆਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ (changes of royalties) ਜਾਂ ਖੰਡ (6) ਦੇ

- ਉਪਖੰਡ (1) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਵੰਡ ਫੀਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨਾ;
- (xvii) ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਰਾਜ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ-ਅਨੁਦਾਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇਣਾ;
- (xviii) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ (ਆਪ ਜਾ ਕੇ) ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ;
- (xix) ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿਚ ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮੇਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ;
- (xx) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ;

13. ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜ

- (1) ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਪਰ ਸਮੁੱਚਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਹੋਵੇਗਾ।
- (2) ਖੰਡ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ, ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕੋਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਟਾਫ਼ ਹਿੱਤ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (3) ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- (4) ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਜਾਂ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।
- (5) ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਆਪ ਖੁਦ ਜਾਂ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਬਜਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਕਰੇਗਾ।
- (6) ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ।
- (7) ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ।
- (8) ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹੋਣ।

14. ਜੈਵਿਕ-ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ

- (1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੋਜ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਿਆਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਫਾਰਮ-1 ਵਿਚ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ।
- (2) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚੈਕ ਜਾਂ ਡੀਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (3) ਅਥਾਰਟੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋਣ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਕਰੇਗਾ।
- (4) ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਥਾਰਟੀ ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ, ਅਧੀਨ ਕਰੇਗਾ।
- (5) ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ।
- (6) ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-
  - (i) ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਨੈ ਦੇ ਆਮ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਮੰਤਵ;
  - (ii) ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਸਮੇਤ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ;
  - (iii) ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਰਤੋਂ (ਖੋਜ, ਪ੍ਰਜਣਨ, ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਆਦਿ);
  - (iv) ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (Intellectual Property Rights) ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;
  - (v) ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਗਵੇਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ। ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਮੱਗਰੀ ਖੋਜ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਜਿਥੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਣੀ ਹੈ;
  - (vi) ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗੇਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣ/ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ;
  - (vii) ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼-ਵਿਵਰਣ ਦੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ;

- (viii) ਖੰਡ 39 ਵਿਚ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੇ ਭੰਡਾਰ (repositories) ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਅਧੀਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਜੈਵਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲਾ ਨਮੂਨਾ (ਸੈਂਪਲ) ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ;
  - (ix) ਖੋਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਟ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ;
  - (x) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ;
  - (xi) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ;
  - (xii) ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ;
  - (xiii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਲਾਗੂਕਰਣ ਯੋਗਤਾ, ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭ ਵੰਡ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚਲੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਹੇ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ (ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ), ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਗੁਪਤ ਧਾਰਾ।
- (7) ਪਹੁੰਚ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਉਪਾਅ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
  - (8) ਅਥਾਰਟੀ ਕਈ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
  - (9) ਕੋਈ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
  - (10) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

15. ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮਨਸੂਖੀ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ (suo moto) ਨਿਯਮ 15 ਅਧੀਨ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਮਨਸੂਖ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:-
  - (i) ਉਚਿਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਜਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ;

- (ii) ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ;
  - (iii) ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ;
  - (iv) ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣ ਤੇ ਜਾਂ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ;
- (2) ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਹਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਚੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਭੇਜੇਗਾ।

16. ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਪਰ ਰੋਕ

- (1) ਅਥਾਰਟੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ/ਸਾਧਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਬਿਨੈ ਉਪਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:-
- (i) ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟਗ੍ਰਸਤ ਪਸ਼ੂ ਤੇ ਪੌਦੇ (endangered taxa) ਲਈ ਹੈ;
  - (ii) ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨੈ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ (ਪ੍ਰਜਾਤੀ) ਜਾਂ ਦੁਰਲੱਭ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਲਈ ਹੈ;
  - (iii) ਜੇਕਰ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਬਿਨੈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ;
  - (iv) ਜੇਕਰ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਬਿਨੈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੋਵੇ;
  - (v) ਜੇਕਰ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਬਿਨੈ ਪਰਿਆਵਰਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਣਕ ਖੋਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;
  - (vi) ਜੇਕਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17. ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ

- (1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੋਜ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ (ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ.) ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਛੁਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਫਾਰਮ-II ਵਿਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

- (2) ਉਪ-ਨਿਯਮ (i) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ ਚੈੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- (3) ਉਪ-ਨਿਯਮ (i) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਉਪਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- (4) ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ, ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਯੋਗ ਸਮਝਦੀ ਹੋਵੇ, ਅਧੀਨ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (5) ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉਪਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (6) ਅਥਾਰਟੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਣ ਦੇ ਕੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਹ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

18. ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗੇਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਧੀ

1. ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੈਵਿਕ ਸਮੱਗਰੀ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਬੌਧਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਪੇਟੈਂਟ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫਾਰਮ III ਰਾਹੀਂ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਉਪ ਨਿਯਮ (1) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ 500/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।
3. ਅਥਾਰਟੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ।
4. ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਟੈਂਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।
5. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

6. ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਰਣ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਰੱਦ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

19. ਖੰਡ 20 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (2) ਅਧੀਨ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ

1. ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ/ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਫਾਰਮ IV ਵਿਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਉਪ ਨਿਯਮ (1) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ।
3. ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਇਸ ਉੱਪਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ।
4. ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿਚ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਸਮਝਦੀ ਹੋਵੇ, ਅਧੀਨ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।
5. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਿਸ ਉਪਰ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਕਾਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਸਤਾਖਰ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਉਪ ਨਿਯਮ (4) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਅਥਾਰਟੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਰਣ ਦੇ ਕੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

20. ਬਰਾਬਰ ਲਾਭ ਵੰਡ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ (ਖੰਡ 21)

1. ਅਥਾਰਟੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗ਼ਜ਼ਟ ਵਿਚ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਏਗੀ ਅਤੇ ਲਾਭ ਵੰਡ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇਗੀ।
2. ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਰਥਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਖਿਲਟੀ, ਸਾਂਝੇ ਉਦਮ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ, ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਕਾਸ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਸੰਸਥਾਤਮਕ ਸਮਰੱਥਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਦਮ ਪੂੰਜੀ ਫੰਡ (ਵੈਂਚਰ ਕੈਪੀਟਲ ਫੰਡ) ਲਈ ਹੋਣਗੇ।
3. ਲਾਭ ਵੰਡ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

4. ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਲਈ ਜਾਂ ਪੇਟੈਂਟ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਆਰ. ਲਈ ਬਿਨੈ ਲਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੈਵਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
5. ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬਿਨੈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਾਨਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉੱਪਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ / ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਹੱਦ, ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਯੋਗਤਾ ਪੱਖ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
6. ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਥਾਰਟੀ ਥੋੜ੍ਹੇ, ਮਾਧਿਅਮ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਭ ਵੰਡ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ।
7. ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਲਾਭ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ।
8. ਜਿਥੇ ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਥੇ ਧਨ ਸੰਬੰਧੀ ਲਾਭ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਫੰਡ ਵਿਚ ਜਮਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
9. ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਖਰਚੇ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
10. ਅਥਾਰਟੀ ਉਪ ਨਿਯਮ (4) ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਢੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗੀ।

21. ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਫੰਡ ਦਾ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ

1. ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਫੰਡ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ, ਵਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਫੰਡ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੱਦ ਹੋਣਗੇ, ਇਕ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਫੀਸ, ਲਾਇਸੰਸ ਫੀਸ, ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਸੀਦਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

22. ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

1. ਹਰੇਕ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ (ਬੀ.ਐਮ.ਸੀ.) ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ।
2. ਉਪ ਨਿਯਮ (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਕ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ 6 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਵੋਟ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਹੋਵੇਗੀ।
4. ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਮੈਂਬਰ/ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਦੇ ਜਾਣਗੇ।
6. ਬੀ.ਐਮ.ਸੀ. (ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ) ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਜਨ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ/ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਰਤੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਸ਼ਧਿਕ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
7. ਬੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ, ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਥਾਨਕ ਵੈਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਬਾਰੇ ਡਾਟਾ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
8. ਅਥਾਰਟੀ 'ਜਨ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਰਜਿਸਟਰ' ਦਾ ਰੂਪ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਡਾਟਾਬੇਸ ਦਾ ਫਾਰਮੇਟ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ।
9. ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਜਨ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗੀ।
10. ਜਨ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਰਜਿਸਟਰ, ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (validate) ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

11. ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਵੀ ਰੱਖੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ/ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ, ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਇਕੱਤਰਣ ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਢੰਗ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

23. ਖੰਡ 50 ਅਧੀਨ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਪੀਲ

1. ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਇਕ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੋਰਡ/ਬੋਰਡਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਝਗੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ, ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਕੱਤਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਗ/ਖੰਡ 50 ਅਧੀਨ ਫਾਰਮ-V ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਜੇਕਰ ਝਗੜਾ ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਬੋਰਡਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨੁਕਤਾ ਜਾਂ ਨੁਕਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣਗੇ।
3. ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕੇਸ ਤੇ ਤੱਥ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ।
4. ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨਾਲ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਪਾਲਿਸੀ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਹੇਠੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਾਰ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵੱਲੋਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
5. ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਚੌਹਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਰਸੀਦ ਦੇ ਨਾਲ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਸੀ ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੇ ਕੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
6. ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਫਾਰਮ VI ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਬਣਦੀ ਪਹੁੰਚ ਰਸੀਦ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
7. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗੀ।
8. ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਪਾਲਿਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਵਿਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਝਗੜੇ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਮਲਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੇਧ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਵਿਧੀ ਦਾ ਅਨੁਕਰਣ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਕਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

24. ਖੰਡ 61 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਗ

1. ਖੰਡ 61 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਅ) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਗ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰਥਾਤ :-

(i) ਨੋਟਿਸ ਫਾਰਮ VII ਵਿਚ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ii) ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ :

(ੳ) ਜੇਕਰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਖੇਤਰ (Union Territory) ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਅ) ਜੇਕਰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2. ਉਪ ਨਿਯਮ (1) ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਉਚਿਤ ਪਹੁੰਚ ਰਸੀਦ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ

3. ਖੰਡ 61 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਉਪ ਨਿਯਮ (1) ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਾਰਮ I
(ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 14)

ਭਾਗ ਓ

ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ/ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ

- i. ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ :
- ii. ਨਾਂ :
- iii. ਪੱਕਾ ਪਤਾ :
- iv. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ / ਏਜੰਟ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਪਤਾ :
- v. ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ (ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ/ ਇਕੱਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵੇਰਵਾ) ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰੋ) :
- vi. ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਕਿਸਮ :
- vii. ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਆਮਦਨ :
2. ਮੰਗੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰੁਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਜਾਣਕਾਰੀ।

(ਓ) ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ (ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾਂ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾਗਤ/ ਰਵਾਇਤੀ ਵਰਤੋਂ :

(ਅ) ਤਜਵੀਜੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ/ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ :

(ੲ) ਰਵਾਇਤੀ ਗਿਆਨ/ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਜ਼ਬਾਨੀ / ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ) ਦਾ ਵੇਰਵਾ/ ਕਿਸਮ :

(ਸ) ਰਵਾਇਤੀ ਗਿਆਨ / ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤਾ ਵਿਅਕਤੀ/ ਬਰਾਦਰੀ :

(ਹ) ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ (ਸਿਡਿਊਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ) :

(ਕ) ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ :

(ਖ) ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਨੰਬਰ :

(ਗ) ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਬਿਨੈ ਦਾ ਮੰਤਵ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੋਜ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ, ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ :

(ਘ) ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਤੱਤ ਲਈ ਜੋਖਮ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਉਠਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ :

3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ।
4. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਟੀਚਾ (primary destination) ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਿਥੇ ਕਿ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।
5. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪੇਟੈਂਟ, ਕਿਸੇ ਆਈ. ਪੀ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭ।
6. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਵੱਲੋਂ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਤਕਨੀਕੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭ।
7. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ/ਬਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ।
8. ਲਾਭ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਿਆ ਗਿਆ ਢੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ।
9. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਮੱਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ।

ਭਾਗ ਅ ਘੋਸ਼ਣਾ

ਮੈਂ / ਅਸੀਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

- ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਯੋਗਤਾ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।
- ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਈਕੋ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਬਰਾਦਰੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਮੈਂ / ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ / ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਿਨੈ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਦਰੁੱਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ / ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵਾਂਗਾ / ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਹਸਤਾਖਰ

ਨਾਂ

ਸਿਰਲੇਖ

ਸਥਾਨ

ਮਿਤੀ

ਫਾਰਮ II
(ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 17)

ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਆਈ. (ਗੈਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ) ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗੇਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ

1. ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ

- i) ਨਾਂ :
- ii) ਪਤਾ :
- iii) ਪੇਸ਼ਾਵਾਰ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ :
- iv) ਸੰਸਥਾਤਮਕ ਸੰਬੰਧਨ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਕਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰੋ) :

2. ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :

3. ਖੋਜ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ/ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :

4. ਭੂਗੋਲਿਕ/ ਸਥਾਨ ਜਿਥੋਂ ਖੋਜ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ :

5. ਖੋਜ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ/ ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :

6. ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਥੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ :

7. ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ/ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ :

8. ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ/ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ, ਬਾਇਓਤਕਨੀਕੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :

9. ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮੰਗ ਰਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ, ਬਾਇਓਤਕਨੀਕੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :

10. ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮੰਗ ਰਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਐਮ. ਓ. ਯੂ. ਦੇ ਵੇਰਵੇ :

ਘੋਸ਼ਣਾ

ਮੈਂ / ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਿਨੈ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ / ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵਾਂਗਾ/ ਹੋਵਾਂਗੇ ।

ਹਸਤਾਖਰ

ਨਾਂ

ਸਿਰਲੇਖ

ਸਥਾਨ

ਮਿਤੀ

ਫਾਰਮ III (ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 18)

ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਬਿਨੈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗੇਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ

1. ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ
  - i) ਨਾਂ :
  - ii) ਪਤਾ :
  - iii) ਪੇਸ਼ਾਵਾਰ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ :
  - iv) ਸੰਸਥਾਤਮਕ ਸੰਬੰਧਨ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਕਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੱਥੀ ਕਰੋ) :
2. ਉਸ ਕਾਢ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਆਰ. ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ :
3. ਕਾਢ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ / ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਿਆਨ / ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :
4. ਉਹ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਾਨ ਜਿਥੋਂ ਕਾਢ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :
5. ਕਾਢ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ / ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :
6. ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਥੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ :
7. ਕਾਢ ਦੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਇੱਕਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ, ਬਾਇਓਤਕਨੀਕੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :

ਘੋਸ਼ਣਾ

ਮੈਂ / ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਿਨੈ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ / ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵਾਂਗੇ / ਹੋਵਾਂਗੇ ।

ਹਸਤਾਖਰ

ਨਾਂ

ਸਿਰਲੇਖ

ਸਥਾਨ

ਮਿਤੀ

ਫਾਰਮ IV (ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 19)

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ/ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ

1. ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ
  - (i) ਨਾਂ :
  - (ii) ਪਤਾ :
  - (iii) ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ :
  - (iv) ਸੰਸਥਾਤਮਕ ਸੰਬੰਧਨ (ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੱਥੀ ਕਰੋ) :
2. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੈਵਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਗਿਆਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :
3. ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ (ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ) :
4. ਲਾਭ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ/ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :
5. ਉਸ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ/ ਜਾਣਕਾਰੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ :
6. ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੰਤਵ :
7. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੈਵਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਕ, ਬਾਇਓਤਕਨੀਕੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :
8. ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ :
9. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤ/ ਬਰਾਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ :
10. ਤਜਵੀਜ਼ੀ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ) ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ :
11. ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਹਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ :

ਘੋਸ਼ਣਾ

ਮੈਂ/ਅਸੀਂ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ /ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਨੈ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ /ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਗ਼ਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵਾਂਗਾ /ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਹਸਤਾਖਰ

ਨਾਂ

ਸਿਰਲੇਖ

ਸਥਾਨ

ਮਿਤੀ

ਫਾਰਮ V
(ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 23(1))

ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਾ ਫਾਰਮ

_____ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ
ਅੱਗੇ

ਜਾਂ

ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ

ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 ਦੀ ਖੰਡ 50 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ

200 ਦਾ ਅਪੀਲ ਨੰ. _____

_____

_____ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

_____

_____ ਉੱਤਰਦਾਤਾ

(ਇਥੇ ਅਥਾਰਟੀ/ਬੋਰਡ, ਜਿਹੌ ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਿਤੀ
----- ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਅਧਾਰਾਂ ਤੇ ਬਿਨੈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1. ਤੱਥ

(ਇਥੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ)

2. ਅਧਾਰ

(ਇਥੇ ਉਹਨਾਂ ਅਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਓ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ)

i)

ii)

iii)

3. ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ

i)

ii)

iii)

4. ਬੇਨਤੀ:

ੳ) ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼/ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅ) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਲੋਂ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਨੀਤੀ/ਸੇਧਾਂ/ਵਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ----- ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ/ਤਰਮੀਮ/ ਮਨਸੂਖ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ੲ) -----

ਸਥਾਨ:

ਮੁਹਰ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ

ਹਸਤਾਖਰ

ਮਿਤੀ:

ਪਤਾ:

ਤਸਦੀਕੀਕਰਣ

ਮੈਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਥੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜੋ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ।

----- ਮਿਤੀ ----- ਨੂੰ ਤਸਦੀਕੀਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਹਰ ਸਮੇਤ ਹਸਤਾਖਰ

ਪਤਾ:

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ

ਨੱਥੀ: 1. ਉਸ ਆਦੇਸ਼/ਨਿਰਦੇਸ਼/ ਪਾਲਿਸੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਕਾਪੀ

ਫਾਰਮ VI (ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 28)

----- ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅੱਗੇ

ਜਾਂ

ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ

(ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ)

200 ਦਾ ਅਪੀਲ ਨੰ. _____

ਵਿਚਕਾਰ

----- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

----- ਉਤਰਦਾਤਾ

ਨੋਟਿਸ

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਦੇਸ਼/ ਨਿਰਦੇਸ਼/ ਪਾਲਿਸੀ ਫੈਸਲੇ (ਵੇਰਵੇ ਦਿਓ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ----- ਮਿਤੀ-----ਨੂੰ ----- ਵਿਖੇ ਹੋਣੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੋਰ ਅਨੁਲੱਗ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਨੋਟ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਤਰਫ਼ਾ ਰੱਖ ਕੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਹਸਤਾਖਰੀ
(ਮੁਹਰ)

ਮਿਤੀ

ਸਥਾਨ

ਫਾਰਮ VII
ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਫਾਰਮ
 (ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 24(1))

ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ/ ਬਕਾਇਆ ਪੱਤਰ ਰਸੀਦ

ਵਲੋਂ

ਸ੍ਰੀ -----

ਵੱਲ

ਵਿਸ਼ਾ: ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 ਦੇ ਖੰਡ 61 (ਅ) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਨੋਟਿਸ

ਜਦੋਂ ਕਿ ----- ਵਲੋਂ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ
 ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ/ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

2. ਮੈਂ/ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 ਦੇ ਖੰਡ 61(ਅ) ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ
 ----- ਵਿਰੁੱਧ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ
 ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ 30 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦਾ/ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

3. ਮੈਂ/ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਇਥੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨੱਥੀ
 ਕਰ ਰਿਹਾ /ਰਹੇ ਹਾਂ:

ਸਥਾਨ

ਮਿਤੀ

ਹਸਤਾਖਰ

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ:

1. ਜੇਕਰ ਨੋਟਿਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪਤਾ ਦਿਓ/ ਜੇਕਰ ਜੈਵਿਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ/ ਗਿਆਨ/ਖੋਜ/ ਜੈਵਿਕ-ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਵਰਤੋਂ/ਬੌਧਿਕ ਸੰਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰ/ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
3. ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ/ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਵਿਚ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼, ਤਕਨੀਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

[ਨੰ.ਜੇ-22018/57/2002-ਸੀ ਐਸ ਸੀ (ਬੀ ਸੀ)]

ਦੇਸ਼ ਦੀਪਕ ਵਰਮਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ

**ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾਵਾਂ**

ਐਸ.ਓ.1146(ਈ)- ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 (2003 ਦੀ 18) ਦੀ ਖੰਡ 1 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (3) ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਉਹ ਮਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਰਥਾਤ: ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਖੰਡ 1 ਅਤੇ 2; ਖੰਡ 8 ਤੋਂ 17 (ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ); ਖੰਡ 48, 54, 59, 62, 63, 64 ਅਤੇ 65, ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ, 2003 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

[ਐਫ.ਨੰ: ਜੇ-22018/46/2003-ਸੀ ਐਸ ਸੀ (ਬੀ ਸੀ)]

ਦੇਸ਼ ਦੀਪਕ ਵਰਮਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ

ਜੀ.ਐਸ.ਆਰ.779(ਈ)- ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 (2003 ਦੀ 18) ਦੇ ਖੰਡ 62 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ੳ) ਨਾਲ ਪੜੇ ਜਾਂਦੇ ਉਪਖੰਡ (1) ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ: ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ, 2003 ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

[ਐਫ.ਨੰ: ਜੇ-22018/46/2003-ਸੀ ਐਸ ਸੀ (ਬੀ ਸੀ)]

ਦੇਸ਼ ਦੀਪਕ ਵਰਮਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ

ਐਸ. ਓ.1147 (ਈ)- ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 (2003 ਦੀ 18) ਦੀ ਖੰਡ 8 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (1) ਅਤੇ (4) ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ:- ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ, 2003 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਖੰਡ 8 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (4) ਦੀ ਧਾਰਾ (ੳ) ਅਧੀਨ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਮੈਂਬਰ।

[ਐਫ.ਨੰ: ਜੇ-22018/46/2003-ਸੀ ਐਸ ਸੀ (ਬੀ ਸੀ)]

ਦੇਸ਼ ਦੀਪਕ ਵਰਮਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ

ਐਸ.ਓ.497(ਈ)-ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ (ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਨਿਯਮ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 (2003 ਦੀ 18) ਦੇ ਖੰਡ 8 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (1) ਅਤੇ (4) ਵਜੋਂ/ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਥੇ ਕੌਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2004 ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗ਼ਜ਼ਟ ਵਿਚ ਇਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਛੱਪਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ, 2003 ਦੀਆਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੰ: ਐਸ. ਓ.1147 (ਈ) ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

[ਐਫ.ਨੰ: ਜੇ-22018/46/2003-ਸੀ ਐਸ ਸੀ (ਬੀ ਸੀ)]

ਦੇਸ਼ ਦੀਪਕ ਵਰਮਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ

ਜੀ.ਐਸ.ਆਰ.261(ਈ)- ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 (2003 ਦੀ 18) ਦੇ ਖੰਡ 62 ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੋਮੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਥਾਰਟੀ (ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਨਿਯਮ, 2003 ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ (ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਸਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਯਮ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2004 ਤੋਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

[ਐਫ.ਨੰ: ਜੇ-22018/57/2003-ਸੀ ਐਸ ਸੀ (ਬੀ ਸੀ)]

ਦੇਸ਼ ਦੀਪਕ ਵਰਮਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ

ਐਸ.ਓ.753 (ਈ)- ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 2002 (2003 ਦੀ 18) ਦੇ ਖੰਡ 1 ਦੇ ਉਪਖੰਡ (3) ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ, 2004 ਨੂੰ ਉਹ ਮਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖੰਡ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ, 2004 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ: ਖੰਡ 3 ਤੋਂ 7 (ਦੋਹਾਂ ਸਮੇਤ); ਖੰਡ 18 ਤੋਂ 47 (ਦੋਹਾਂ ਸਮੇਤ); ਖੰਡ 49 ਤੋਂ 53 (ਦੋਹਾਂ ਸਮੇਤ); ਖੰਡ 55 ਤੋਂ 58 (ਦੋਹਾਂ ਸਮੇਤ) ਅਤੇ ਖੰਡ 60 ਅਤੇ 61

[ਐਫ.ਨੰ: ਜੇ-22018/46/2003-ਸੀ ਐਸ ਸੀ (ਬੀ ਸੀ)]

ਦੇਸ਼ ਦੀਪਕ ਵਰਮਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ

